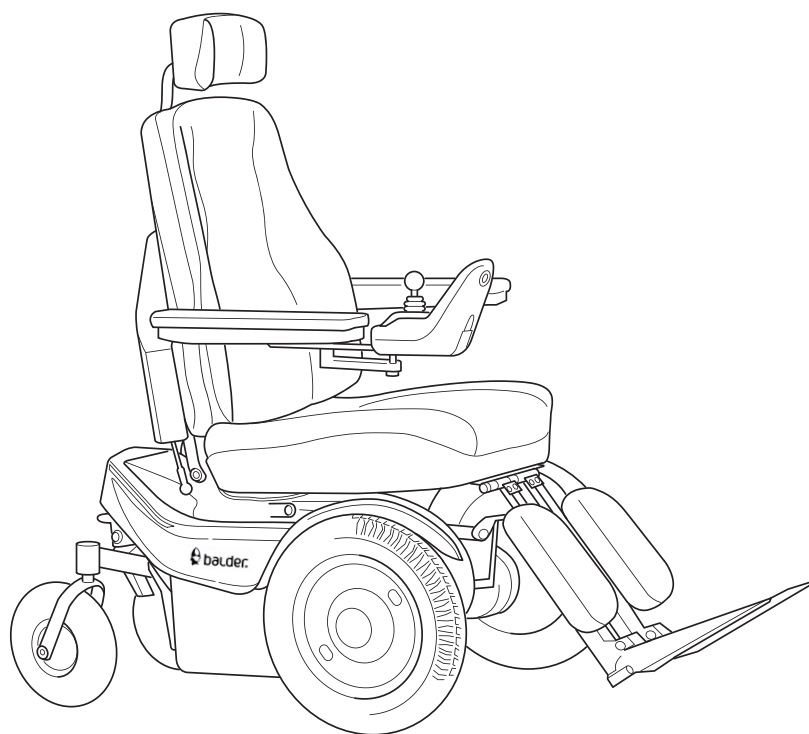

01.06.2021

BALDERTECH BALDER

Brukerveiledning LiNX

Balder

Vennligst merk at på grunn av variasjoner eller spesielle krav i de ulike markeder, kan det foreligge tilleggsinformasjon som vedlegg eller inkludert i brukerveiledningen.

CONTENTS

1. INNLEDNING	4
1.1. Hensikten med produktet	4
1.2. Klargjøring av stolen	4
1.3. Individmerking	4
1.4. Kontaktadresser ved behov for assistanse	4
1.5. Bruk av faresymboler	5
1.6. Tilgjengelig dokumentasjon	5
1.7. Miljø	5
1.8. Garanti	5
1.8.1. Vilkår for garantikrav	5
1.8.2. Unntak fra garantien	6
1.8.3. Service og support	6
1.8.4. Deler og tilleggsutstyr	6
2. HOVEDDATA	7
2.1. Begrensninger ved normal bruk	7
2.1.1. Hensikten med produktet og tiltenkt bruk	7
2.1.2. Krav til kjøreunderlag	7
2.1.3. Kjøring i nedoverbakke	7
2.1.4. Inn - og utstigning	10
2.1.5. Avtagbare deler	10
2.2. Tekniske spesifikasjoner	11
3. TEKNISK BESKRIVELSE	12
3.1. Funksjon og virkemåte	12
3.2. Fysisk oppbygging	12
3.2.1. Joystick	13
3.2.2. Kjøreprogram	15
3.2.3. Festepunkter på rullestol	16
3.2.4. Parallellforskyving for joystick (tilleggsutstyr)	16
3.2.5. Ledsagerstyring (tilleggsutstyr)	16
4. TILPASNING AV RULLESTOLEN	18
4.1. Tilpasning av armlener	18
4.1.1. Vinkeljustering	18
4.1.2. Høyderegulering	18
4.1.3. Justering av armlenepolster	19
4.1.4. Regulering av bredden mellom armlenene	19
4.2. Tilpasning av fotbrett / fotstøtten	19
4.2.1. Lengdejustering fotbrett	20
4.2.2. Vinkling av fotbrettplate	20
4.2.3. Vinkling av fotstøttene	21
4.2.4. Regulering av bredden mellom fotstøttene	21
4.2.5. Utsving og fjerning av fotstøtter	22
4.3. Justering av joystick	22
4.4. Justering av parallellforskyving for joystick (tilleggsutstyr)	22
4.5. Regulering av nakkestøtte (tilleggsutstyr)	23

5. OPERASJON AV STOLEN	24
5.1. Aktivering, normal drift og deaktivering	24
5.1.1. Aktivering av rullestol	24
5.1.2. Deaktivere rullestol	24
5.1.3. Kjøring	25
5.1.4. Operasjon av ledsagerstyring (tilleggsutstyr)	26
5.1.5. Kjørelengde	26
5.2. Generelle setefunksjoner	27
5.2.1. Setetilt	27
5.2.2. Seterygg	27
5.2.3. Venstre fotbrett / lengdekompensering	28
5.2.4. Høyre fotbrett / vinkel på fotbrett	28
5.2.5. Seteløft	28
5.3. Ståfunksjon	29
5.4. Driftsforstyrrelse	30
5.4.1. Sjekk av automatsikring	31
5.4.2. Frikobling av bremses/drivmotor	31
6. TRANSPORT AV RULLESTOL OG BRUKER I BIL	32
6.1. Generell instruksjon for sikring av bruker med sikkerhetsbelte	33
6.2. Sikring av stol i bil med et 4 punkt stroppesystem	34
6.3. Bruk av bilfeste (tilleggsutstyr)	35
6.3.1. Dahl Docking bilfeste	36
6.3.2. Balder bilfeste	38
6.4. Flyfrakt	39
6.4.1. Forberedelser før flyfrakt	39
7. OPPBEVARING	40
8. VEDLIKEHOLD	40
8.1. Vedlikehold – Oversikt	40
8.2. Vedlikeholdsprosedyrer	40
8.2.1. Lading av batteri	40
8.2.2. Renhold av karosseri og ramme	41
8.2.3. Renhold av sete	41
8.2.4. Utløsing av sete	41
8.2.5. Frakobling av batterier	42
8.2.6. Montering av batterier	42
8.2.7. Dekk	42
9. FEILSØKING	43
10. TILLEGGSUTSTYR	44
11. KONTAKTINFORMASJON	45

1. Innledning

1.1. Hensikten med produktet

Balder rullestoler er multifunksjonelle elektriske rullestoler med stor funksjonsfleksibilitet og meget god komfort. Balder-stolene kombinerer utestolers egenskaper med innestolers fleksibilitet, og er beregnet for daglig bruk i alle situasjoner.

1.2. Klargjøring av stolen

Før du tar stolen i bruk, anbefaler vi deg at du sørger for at stolen er justert for å passe dine behov. Du vil finne at det er enkle regulerings- og justeringsmuligheter for å oppnå optimal komfort. Du kan lese mer om regulerings- og justeringsmuligheter i kapittelet for teknisk beskrivelse.

1.3. Individmerking

Alle Balder rullestoler er individmerket med sitt unike serienummer. Dette er plassert på chassiset, mellom hjulene.

Referer alltid til stolens serienummer ved behov for assistanse.

1.4. Kontaktadresser ved behov for assistanse

Kontakt din lokale forhandler eller Hjelpemiddelsentralen i ditt distrikt ved behov for assistanse. Se forøvrig feilsøkingsskjema, kapittel 9 og kapittel 11 Kontaktinformasjon.

1.5. Bruk av faresymboler

Alle advarsler skal følges for å unngå skader på personer, miljø og maskiner. Denne boken vil benytte følgende tre symboler.

FARE

Hvis du ikke følger disse instruksene VIL personell bli **alvorlig** skadet.

ADVARSEL

Hvis du ikke følger disse instruksene VIL maskiner bli **alvorlig** skadet.

MERKNAD

Hvis du ikke følger disse instruksene KAN personell, miljø eller maskiner bli skadet.

1.6. Tilgjengelig dokumentasjon

Dersom du har problemer med å lese denne manualen, finnes den også tilgjengelig i elektronisk format slik at tekst og bilder kan forstørres o.l. etter behov. Kontakt din lokale forhandler om du ønsker dette. Nyeste versjon av Brukermanualen samt komplett Teknisk Håndbok med Service-manual og øvrig dokumentasjon er tilgjengelig for nedlasting som PDF-fil fra vår webside www.baldertech.com

1.7. Miljø

Stolen skal kildesorteres etter gjeldende bestemmelser for kondemnering. Det må tas særlig hensyn til batterier og elektronisk utstyr.

1.8. Garanti

Alle rullestoler leveres med 3 års produkt garanti. Dersom deler må byttes ut eller repareres pga. konstruksjonsfeil eller materialfeil innen tre år fra leveringstidspunkt, vil dette bli utført og dekket av Baldertech.

1.8.1. VILKÅR FOR GARANTIKRAV

Følgende vilkår er en forutsetning for at Baldertech skal innfri garantien:

Justeringer, service, reparasjoner og vedlikehold må bare utføres av servicepersonell godkjent av Baldertech.

Produktene skal kun brukes i samsvar med tiltenkt formål.

1.8.2. UNNTAK FRA GARANTIEN

Garantien fra Baldertech gjelder ikke i følgende tilfeller:

- Dersom vilkårene for erstatningskravet ikke er oppfylt.
- Ved feil bruk av rullestolen.
- Ved feil oppbevaring og transport.
- Ved feil ombygging eller ved bruk av deler som ikke er levert av Baldertech.
- Reparasjon eller utbedringer foretatt av personer som ikke er godkjent av Baldertech.
- Skader forårsaket av force majeure.
- Hvis gjeldende service ikke er fulgt.

1.8.3. SERVICE OG SUPPORT

Vi anbefaler at rullestolen inspiseres av en autorisert servicepartner én gang per år av hensyn til egen sikkerhet, og for at rullestolen skal fungere problemfritt.

Alle elektriske rullestoler fra Baldertech er merket med et serienummer på produktetiketten, denne er plassert på høyre side av chassis, mellom forhjulene. Oppgi alltid serienummeret når du kontakter din leverandør, og ved behov for hjelp.

Ved behov for teknisk support, kontakt din forhandler eller din lokale hjelpemiddelsentral. Se “Kontaktinformasjon”.

Information regarding service and repair:

Utført av	Type service/reparasjon
Bruker	Ingen
Servicemann / vaktmester	Bytte av batterier, hjul og andre enkle reparasjoner samt vedlikehold.
Autorisert servicepersonell og produsent	Bytte av aktuatorer, programmering og andre reparasjoner som trenger teknisk kompetanse.
Produsent	Hvis stolen har vært utsatt for utilsiktet bruk, som for eksempel påkjørsel av bil, eller andre lignende tilfeller.

Produsenten har ingen byttemodulsystem tilgjengelig.

1.8.4. DELER OG TILLEGGSUTSTYR

Reservedeler og tilbehør til din rullestol kan bestilles hos Baldertech, din forhandler eller din lokale hjelpemiddelsentral.

Forventet levetid på dette produktet er 10 år. Levetiden forutsetter anbefalt bruk og vedlikehold.

2. HOVEDDATA

2.1. Begrensninger ved normal bruk

2.1.1. HENSIKTEN MED PRODUKTET OG TILTENKT BRUK

- Alle Balder rullestoler er beregnet til transport av en – 1 – person.
- La aldri noen stå på med deg, verken bak eller på fotbrettene.
- **Balder elektriske rullestoler er utviklet for å gi personer med begrenset bevegelse økt mobilitet.**
- Rullestolens maksimale belastning er avhengig av modell og er angitt på rullestolens produktetikett, maksimal belastning må ikke overstiges.
- Balder serien tilbys i flere modeller for brukervekt opp til 120 kg. Produktetiketten inneholder informasjon om brukervekt, modelltype, serienummer og produksjonsår.
- Balder serien tilhører rullestol klasse B, innendørs og begrenset utendørs bruk.
- Som bruker av Balder rullestoler må man ha nødvendige fysiske, kognitive og visuelle evner til å kunne styre rullestolen i en helning på maksimalt 6°. Dersom du er i tvil om rullestolen er egnet til ditt bruk, kontakt din leverandør.

2.1.2. KRAV TIL KJØREUNDERLAG

FARE

Vær forsiktig ved kjøring der underlaget er ulendt, vått eller glatt (grus, løs sand/jord, vått gress, etc.). Dette er forhold som gjør at du i verste fall kan velte eller miste kontroll over stolen.

Vær oppmerksom på at forsering av hindre innebærer fare for velt.

Husk at stolen er tung. Ikke kjør på områder hvor det er fare for at underlaget ikke bærer.

Unngå kjøring i vann som overstiger 7 cm i dybde. Dette kan medføre skade på elektrisk motor og systemer, samt batteri.

Ved kjøring på hellende underlag mer enn 6 grader, vær oppmerksom på at dette påvirker stolens stabilitet, og fare for velt kan oppstå.

2.1.3. KJØRING I NEDOVERBAKKE

MERKNAD

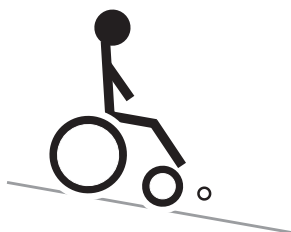
Når du kjører i nedoverbakke med rullestolen din, vil motorene generere strøm i stedet for å bruke strøm. Det vil si at i nedoverbakker lader du batteriene. Dette kan skape problemer med overladning hvis batteriene allerede er fulladet. Hvis batteriene er fulladet vil de ikke kunne absorbere mer strøm.

Hvis dette skjer vil spenningen på batteriene bli for høy og dette kan medføre skade på batteriene og/eller stolens elektronikk. Stolens kontrollsystem vil sørge for at det ikke oppstår skade på systemet, og vil forhindre dette, ved å slå av stolen.

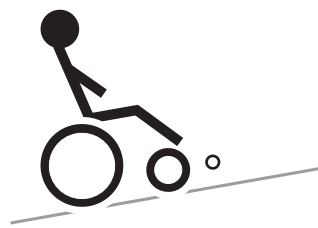
Når du kjører nedover i en lavere hastighet vil motorene generere mindre strøm. Dette vil gi batteriene mer tid til å absorbere denne strømmen. Dette vil gjøre muligheten for at stolen vil stoppe mindre.

Slik kjører du rolig og sikkert i nedoverbakker:

- Velg et kjøreprogram som har lav maksimum hastighet.
- Hvis rullestolen din er satt opp med lys, skru disse på. Lykene vil da bruke spenning og vil medføre at mindre spenning vil lade batteriene.
- Når lysene i batteriindikatoren starter å blinke er dette en advarsel på at batteriene er overladet, ikke ignorer denne advarselen. Kjør i en lavere hastighet. Hvis du ikke setter ned hastigheten vil batteriene bli skadet. Når din hastighet har vært for høy for lenge vil rullestollen stoppe for å forhindre mer skade.
- Hvis du ofte har behov for å kjøre nedover bakke umiddelbart etter ladning, ta kontakt med teknisk service personell for å optimalisere dine kjøreprogrammer for disse forholdene.

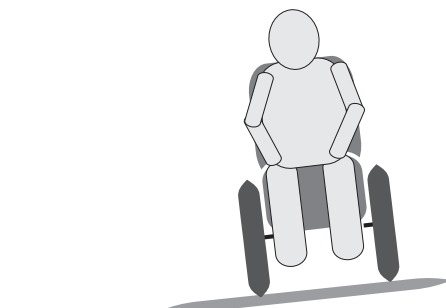
Kjøring i utforbakke

Kjøring i oppoverbakke

Kjøring i sidehelninger

Unngå, dersom det er mulig, å kjøre i sidehelninger. Kjøring i sidehelninger skal utføres med stor forsiktighet og med lav hastighet. Vis stor forsiktighet i helninger med ujevnt underlag som grus, sand, snø, gress og lignende.

Kjøring i sidehelninger

ADVARSEL

Ikke kjør i sidehelninger større enn 6 grader. Det foreligger veltefare. Bruk av seteløft, setevinkel og ryggvinkel forskyver tyngdepunktet, og øker veltefare.

Kjøring over hindre

Kjør ikke over hindre høyere enn 50mm. På modeller som har seteløft, ryggvinkel og setevinkel forflyttes tyngdepunktet ved bruk av disse, og veltefare øker. Bruk seteløfter, ryggvinkel og setevinkel kun på plant underlag.

ADVARSEL

Se til at du sitter så langt bak i setet som mulig. Pass på at løse klesplagg, skjerf, jakker og liknende ikke henger ned langs sidene på rullestolen. De kan lett sette seg fast. Bruk av seteløft, setevinkel og ryggvinkel forskyver tyngdepunktet, og kan påvirke kjøreegenskapene negativt.

ADVARSEL

Dersom du svinger eller endrer kjøreretning i høy hastighet, kan stolen velte og forårsake personskaade. Faren øker ved høy snuhastighet, skarpe svinger og raske endringer av kjøreretning. Faren øker også ved endring av kjøreunderlag med ulik friksjon, f.eks fra gressdekke til asfalt. Kjør alltid med lav hastighet i svinger, ved endring av kjøreretning og lignende.

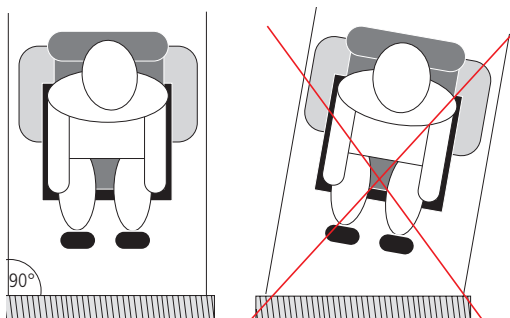
ADVARSEL

Hvis stolen oppfører seg unormalt, slå den av og kontakt kvalifisert servicepersonell.

Hvis mulig benytt ramper for å unngå hindringer. Passering av hindre må alltid utføres med stor forsiktighet i lav fart. Forser alltid hindre vinkelrett

Kjøring over hindre

Kjøring over hindre

2.1.4. INN - OG UTSTIGNING

Sørg for at strømmen er slått AV før du løfter armstøtten og flytter deg inn eller ut av rullestolen. Slå opp fotstøtter og hev armlener for å gjøre det lettere å sette seg ned.

Alle forholdsregler bør tas for å redusere avstanden mellom rullestolen og stedet du forflytter deg fra/til. Dersom avstanden er for stor, er det fare for å falle eller miste balansen.

Bruk aldri styrespak, fotplater eller armstøtter som støtte når du beveger deg inn eller ut av rullestolen, da disse ikke er beregnet på å ta imot tyngde. Vi anbefaler at det er en person tilstede som kan passe på og hjelpe til dersom et er behov.

Plasser seteflatene så nær hverandre som mulig. Skli over til den andre seteflaten om du skal inn/ut fra siden. Vri kroppen hvis du skal inn/ut forfra.

Inn- og utstigning

2.1.5. AVTAGBARE DELER

Produsenten av Balder serien bekrefter at rullestolen ikke har deler eller tilbehør som skal fjernes uten bruk av verktøy.

Noen modeller kan imidlertid ha avtagbare deler uten verktøy. F.eks.

- Setepute, 2,76 kg
- Ryggpute, 2,72 kg
- Nakkestøtte, 0,66 kg
- Abduksjonspute/knepute 1,0 kg

2.2. Tekniske spesifikasjoner

Beskrivelse	Balder Junior	Balder Junior Ståfunksjon	Balder Finesse	Balder Finesse Ståfunksjon
Bredde	64 cm	64 cm	64 cm	64 cm
Lengde uten fotstøtte	84 cm	104 cm	84 cm	104 cm
Lengde med fotstøtte, helt inntrukket	107 cm	111 cm	114 cm	118 cm
Setebredde	30 - 35 cm	32,5 cm	40 - 48 cm	40 - 48 cm
Setedybde	35 - 40 cm	37,5 cm	40 - 52,5 cm	40 - 52,5 cm
Setehøyde u/pute	36 - 78,5 cm	36 - 78,5 cm	35 - 78,5 cm	35 - 78,5 cm
Rygghøyde	40 - 42 cm	41 cm	44 - 62 cm	44 - 62 cm
Høyde under chassis	7 cm	7 cm	7 cm	7 cm
Akselavstand	61,5 cm	61,5 cm	61,5 cm	61,5 cm
Vekt	126 kg	130 kg	130 kg	140 kg
Maks. brukervekt	75 kg	75 kg	120 kg	100 kg
Vinkling av rygg	0° til 90°	0° til 90°	0° til 90°	0° til 90°
Tilt	-15° til 45°	-15° til 15°	-15° til 45°	-15° til 15°
Vinkling av fotstøtte	0° til 90°	0° til 90°	0° til 90°	0° til 90°
Maks. hinder høyde	50mm	50mm	50mm	50mm
Maks. hastighet	7 eller 10 km/t	7 eller 10 km/t	7 eller 10 km/t	7 eller 10 km/t
Kjørelengde, inntil	35 km	35 km	35 km	35 km
Forhjul, dimensjon	3 x 8"	3 x 8"	3 x 8"	3 x 8"
Bakhjul, dimensjon	2,5 x 3"	2,5 x 3"	2,5 x 3"	2,5 x 3"
Forhjul, lufttrykk	206,84 kPa	Punkteringsfri	206,84 kPa	Punkteringsfri
Bakhjul, lufttrykk	344,74 kPa	Punkteringsfri	344,74 kPa	Punkteringsfri
Snuområde	1100 mm	1100 mm	1100 mm	1100 mm
Klasse	B	B	B	B
Max sidehelning	6o	6o	6o	6o
Batterier	A512/55A 12V	A512/55A 12V	A512/55A 12V	A512/55A 12V
Vekt på batterier	18 kg x 2	18 kg x 2	18 kg x 2	18 kg x 2
Testet i henhold til følgende standarder				
EN 12184	Stolen er testet i henhold til denne og underliggende standarder.			
ISO 1021 1/2	Trek og øvrig stoff på stolen er flammetestet og godkjent.			

3. TEKNISK BESKRIVELSE

3.1. Funksjon og virkemåte

Balder rullestoler er elektrisk drevne stoler. Stolens elektriske funksjoner styres med joystick eller funksjonsbrytere.

Balder Finesse og Balder Junior kan leveres med ståfunksjon. Se kapittel 5.3 for dette.

3.2. Fysisk oppbygging

FARE

Det må ikke foretas fjerning eller demontering av utstyr som kan påvirke stolens virkemåte og/eller funksjoner. Kontakt kvalifisert personell ved behov for assistanse.

Bildet viser Balder Finesse, men oppbyggingen gjelder også for Balder Junior. Balder Finesse og Balder Junior er forhjulsdrevne elektriske rullestoler.

Bildeforklaring

1. Nakkestøtte	5. Leggputer
2. Rygg	6. Fotbrettplater
3. Joystick	7. Batteri (plassert under chassis)
4. Sete	8. Armlene

ADVARSEL

Utfør kun vedlikehold som er beskrevet i denne manualen. Servicekontroller, programmering av styresystemer med mer, skal utføres av kvalifisert personell. Ukorrekte innstillinger kan gjøre rullestolen ustabil. Dette kan medføre at garantien bortfaller.

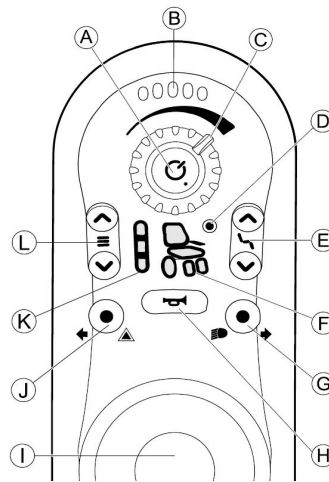
ADVARSEL

Situasjoner som krever service slik som programmering, mekaniske komplekse deler, aktuatorer, motorer og enheter som kan påvirke sikkerheten, må utføres av kvalifisert service personell.

3.2.1. JOYSTICK

Stolen leveres med et programmerbart kontrollsystem. Dette er ferdigprogrammert fra leverandør i henhold til hva slags spesifikasjoner stolen har. De elektriske funksjonene styres ved hjelp av joystick eller et eksternt panel. Styretretning og kontroll av setejustering utføres ved hjelp av joystick og knapper på kontrollpanelet. Programmering av kontrollsystemet kan bare utføres av autorisert Baldertech servicepersonell. Feil programmering kan føre til ukontrollerte og/eller ustabile kjøreegenskaper.

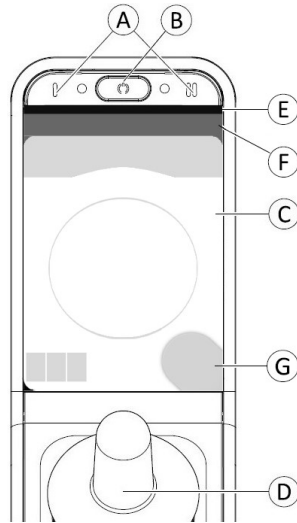
3.2.1.1. REM216 joystick

A	AV/PÅ knapp/Status indikator		F-4	Kjøre/aktuatorstatus - Setemodus, Fotstøttevinkel	
B	Batterinivåindikator *)	00000	F-5	Kjøre/aktuatorstatus - Setemodus, Fotstøttelengde	
C	Hastighetsjustering		G	Lys og retningsindikator høyre (tilbehør)	
D	Tilkoblingsindikator		H	Horn	
E	Setefunksjonsvelger		I	Joystick	
F-1	Kjøre/aktuatorstatus - Setemodus, Høyde		J	Nødblinklys- og retningsindikator venstre (tilbehør)	
F-2	Kjøre/aktuatorstatus - Setemodus, Tilt		K	Kjørefunksjonsindikator	
F-3	Kjøre/aktuatorstatus - Setemodus, Ryggvinkel		L	Kjørefunksjonsvelger	

*) 1 rød, 2 gule og 2 grønne lamper vil være på når batteriet har full kapasitet. Disse vil gradvis slukke når gjenværende batterikapasitet reduseres.

3.2.1.2. REM400 Joystick

A	Multifunksjonsknapper		E	Batterinivåindikator *)	
B	AV/PÅ knapp/Status indikator		F	Statuslinjen	
C	Berøringsskjem, Brukerfunksjonsskjem		G	Navigasjonsvelger	
D	Joystick				

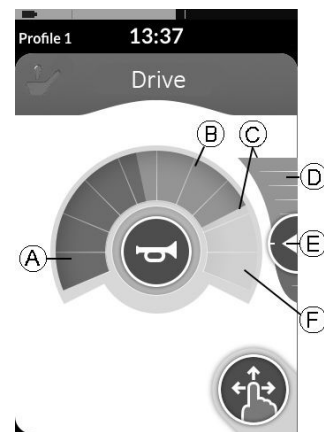
*) Batterilinen vises grønt når batterinivået er mellom 60 og 100%, oransje når batterinivået er mellom 20 og 59% og rød når batterinivået er mindre enn 20%. Disse vil gradvis slukke når gjenværende batterikapasitet reduseres.

Hastighetskontroll

Hastighetsmeteret er delt inn i ti segmenter, som representerer hastighetsområdet for rullestolen. Hvert segment kan vises i en av tre farger.

- Den grønne delen (A) viser hastighetsområdet, bestemt av innstillingspunktet (E) på hastighetsregulatoren (D).
- Den gule delen (B) viser den forhåndsinnstilte maksimale hastigheten (C), som er forhåndsprogramert fra leverandør.
- Den grå delen (F) viser det totale maksimumet for rullestolens hastighetsområde.

På alle de forhåndsprogramerte kjøreprogrammene kan du justere ned forhåndsinnstillings maxhastighet avhengig av dine behov. Andelen av de grønne seksjonene (A) og de gule seksjoner (B) på hastighetsmeteret tilsvarer posisjonen til hastighetsregulatoren (E).

Setefunksjoner

Som standard viser hver setemeny en enkelt drevet sittefunksjon.

Velg setemenyen med sittefunksjonen du ønsker å operere.

Gi forover eller bakover kommando med joystick for flytte setet i ønsket posisjon.

Når en bevegelse blir aktiv, vil navigasjonsknappen forsvinner (A). Når den aktive retningen av bevegelsen (B) vises, blir den andre inaktiv (C) og kjøresperrtegn (D) vises i statuslinjen.

Bevegelse blir deaktivert så snart joysticken slippes eller når bevegelsen når endestopp.

ADVARSEL

Kjøreegenskapene til en elektrisk rullestol kan bli påvirket av elektromagnetiske felt (mobiltelefoner eller andre enheter som avgir elektromagnetisk støy). Hvis mulig, bør slike enheter slås av når stolen er i kjøremodus. Ladekontakten kan bare brukes til å lade og låse rullestolen. Uttaket må ikke brukes som strømkilde for annet elektrisk utstyr.

3.2.2. KJØREPROGRAM

Stolen er forhåndsprogrammert med 3 forskjellige standard kjøreprogram. Displayet viser programmet, eventuelt funksjonen, du til enhver tid benytter.

REM216

REM400

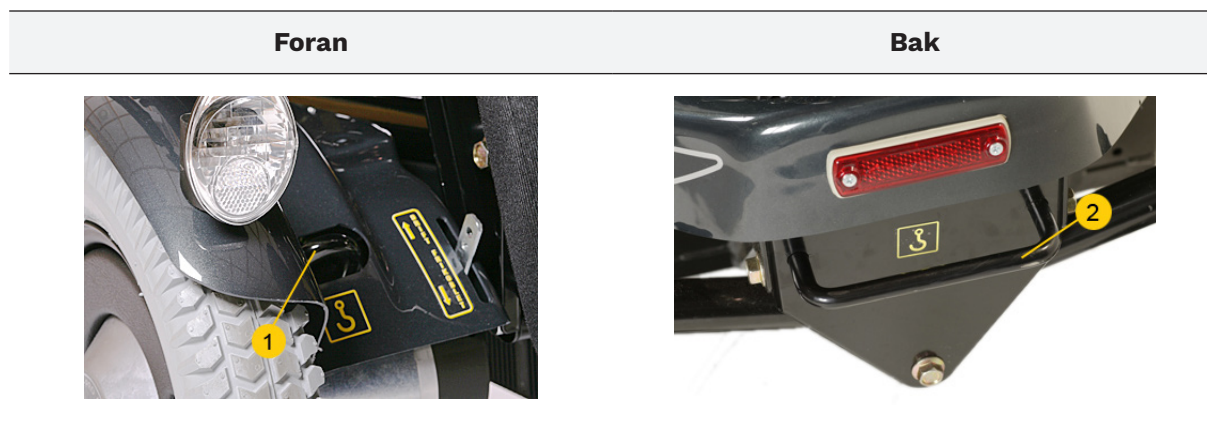
Kjøreprogram velges ved å trykke på programvelgeren.

De forskjellige kjøreprogrammene er som følger:

1. Et kjøreprogram der det legges vekt på stille bevegelser og lav hastighet, et typisk program som kan brukes der det ikke er mye plass og presis navigering er viktig.
2. Dette programmet er ment å brukes som standard når du har lært hvordan stolen reagerer og føler deg trygg i alle situasjoner. Dette programmet er laget for å gi rask tilbakemelding til dine kommandoer, medium hastighet og rask innkopling av motorbremsen.
3. Dette programmet er designet for utendørs bruk og gir maksimal fremdrift uten å være for følsom for mindre korreksjoner.

3.2.3. FESTE PUNKTER PÅ RULLESTOL

Det finnes festepunkter på stolen - 2 foran (1) og 1 bøyle (2) bak. Disse er symbolmerket, slik som vist på bilde.

For feste av rullestol under transport, se kapittel 6.

3.2.4. PARALLELFORSKYVNING FOR JOYSTICK (TILLEGGSUTSTYR)

Parallelforskyvning for joystick

Alle Balderstolene kan leveres med parallellforskyvning (1) av joystick.

En parallellforskyvning gjør plassering og tilgjengelighet til joystick mer fleksibelt.

Se kapittel 4.4 for montering og justering av denne.

3.2.5. LEDSAGERSTYRING (TILLEGGSUTSTYR)

Alle Balder-stolene kan utstyres med ledsagerstyring. Denne veiledningen tar for seg standard ledsagerstyring. Se for øvrig kapittel 5.1.4 for mer informasjon.

3.2.5.1. Montering / demontering

Dersom stolen er utstyrt med ledsagerstyring som er avtakbar, kan den tas av/på på følgende måte.

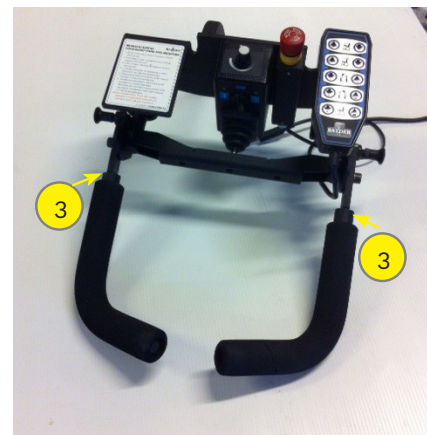
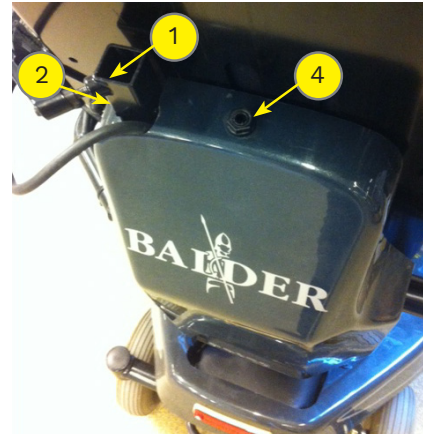
Ledsagerstyring

Montering:

1. Plasser ledsagerstyringen i sporet (1) på baksiden av stolen.
2. Skru til stoppskruen (2).
3. Koble til ledninger for joystick, styrepanel og evt. nød-stopp (4).
4. Endre vinkelen på ledsagerstyring ved å dra ut hendlene (3) og juster. Slipp hendlene når du har oppnådd ønsket vinkel.

Demontering:

1. Demonter ved å løsne stoppskrue (2).
2. Koble fra ledninger til joystick, styrepanel og evt. nød-stopp (4)
3. Dra ledsagerstyringen ut av sporet (1).

4. TILPASNING AV RULLESTOLEN

Før du tar stolen i bruk, er det viktig at stolen er tilpasset deg for en optimal komfort. Du vil få hjelp til dette ved overlevering av stolen. Dersom du ønsker å endre stolens innstillinger i ettertid, kan dette gjøres enten ved å kontakte din leverandør, eller annet egnet personell.

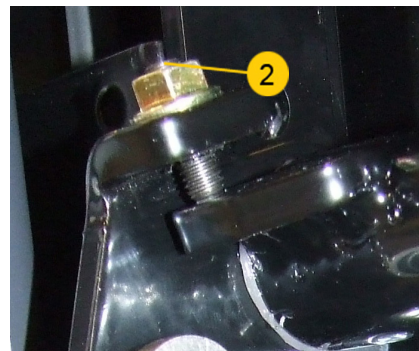
4.1. Tilpasning av armlener

For optimal sittekomfort er det viktig at du finner det ideelle forholdet mellom hvile og støtte til armene, uten å begrense bevegelsesfriheten.

4.1.1. VINKELJUSTERING

Balder Finesse

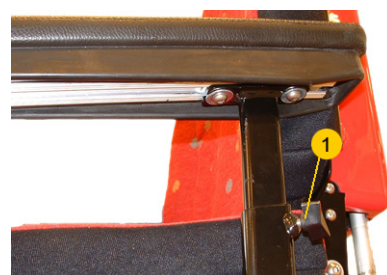
1. Løsne skruene (1) på ryggkappen.
2. Fjern ryggkappen.
3. Løsne mutter og juster skruen (2) slik at vinkelen på armlenerørene, og dermed høyden, endres.
4. Gjør tilsvarende prosedyre for armlenet på andre siden.
5. Skru til skruer, sett på plass ryggkappen (1).

4.1.2. HØYDEREGULERING

Balder Junior

1. Løsne låseskruen (1) under armlenet.
2. Skyv armlenet opp eller ned for å regulere høyden.
3. Skru fast låseskruen (1).

4.1.3. JUSTERING AV ARMLENEPOLSTER

Balder Finesse

1. Løsne skruene (1) slik at polsteret løsnes fra festebraketten.
2. Skyv polsteret i ønsket posisjon.
3. Trekk skruene (1) til.

Balder Junior

1. Løsne skruene (1) slik at polsteret løsnes fra festebraketten.
2. Skyv polsteret i ønsket posisjon.
3. Trekk skruene (1) til.

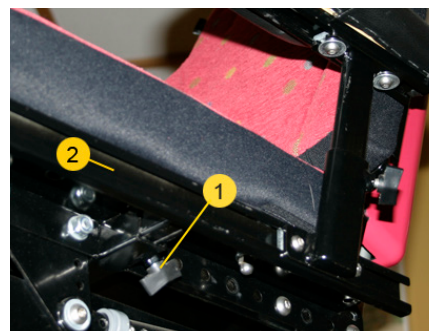
4.1.4. REGULERING AV BREDDEN MELLOM ARMLENE

MERKNAD

Gjelder kun for Balder Junior.

Balder Junior

1. Løsne låseskrue (1).
2. Reguler braketten (2) som holder armlenet til ønsket bredde.
3. Skru til låseskrue (1).
4. Gjør tilsvarende prosedyre for det andre armlenet.

4.2. Tilpasning av fotbrett / fotstøtten

Alle Balder-stolene kan leveres med ulike typer fotbrett, både manuelle og elektriske. Den type fotbrett som blir valgt avhenger blant annet av hvilket øvrig utstyr eller funksjoner stolen er utstyrt med. Se beskrivelse for den typen fotbrett din stol er utstyrt med.

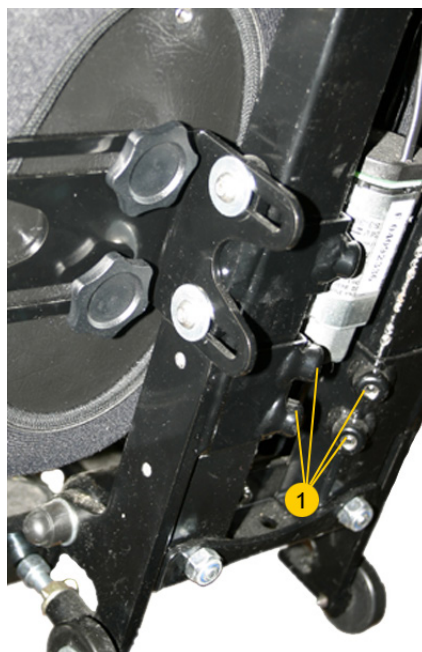
Justeringen gjøres helst med kneet i 90 graders vinkel, fordi dette vil gi det mest riktige forholdet mellom lengde og vinkel på fotbrettet.

4.2.1. LENGDEJUSTERING FOTBRETT

Elektriske fotbrett

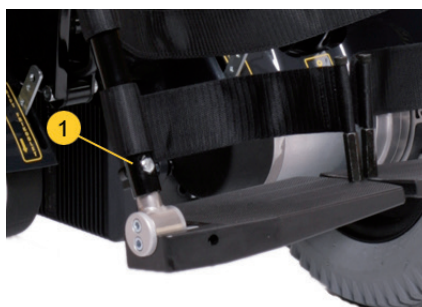
1. Løsne settskruene (1) bak på braketter for fotbrettplater.
2. Juster til ønsket høyde.
3. Skru fast settskruene (1).
4. Foreta en funksjonstest etter at fotbrettene er justert ved å kjøre fotbrettene til de ytterste stillingene.

Bildet viser fotbrett med elektrisk tilt og lengdekompensering, men prosedyre er lik for alle elektriske fotbrett.

Manuelle fotbrett

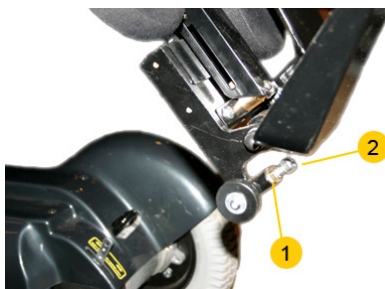
1. Fjern låseskruen (1).
2. Reguler nedre del av fotstøtten til ønsket posisjon.
3. Sett på plass låseskruen (1).
4. Gjenta samme prosedyre for den andre fotstøtten.

4.2.2. VINKLING AV FOTBRETTPLATE

Elektrisk fotbrett

1. Løsne mutteren (1).
2. Drei justeringsskruen (2) mot klokken for brattere vinkel, og med klokken for slakkere vinkel.
3. Fest mutteren (1).

Manuelle fotbrett

1. Fotbrettplatens vinkel tilpasses ved å løsne skruer (1) på respektive fotbrettplater og bevege fotbrettplaten i ønsket posisjon.

4.2.3. VINKLING AV FOTSTØTTENE

Elektriske fotbrett

Vinkelen på elektriske fotstøtter justeres ved hjelp av joystick. Se kapittel 5.2.4 for bruk av joystick.

Manuelt fotbrett

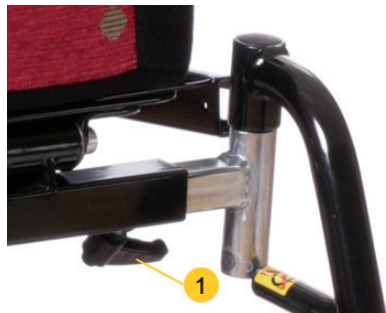
1. Fjern låseklipsen (1) under setet.
2. Beveg fotstøttene (2) til riktig posisjon.
3. Fest låseklipsen (1).
4. Gjenta samme prosedyre for den andre fotstøtten.

4.2.4. REGULERING AV BREDDEN MELLOM FOTSTØTTENE

Manuelt fotbrett

1. Løsne festeskruen (1).
2. Beveg fotstøttene sideveis.
3. Skru til festeskruen (1).
4. Gjenta samme prosedyre for den andre fotstøtten.

4.2.5. UTSVING OG FJERNING AV FOTSTØTTER

MERKNAD

Gjelder for manuelle fotstøtter.

- Fotstøtten kan svinges ut ved å løfte den opp fra festebraketten, og svinge den ut.
- Fotstøtten kan løftes av ved å løfte den opp av festebraketten.

4.3. Justering av joystick

For optimal kjørekomfort er det viktig at joysticken sitter riktig i forhold til armen.

Balder Finesse og Junior

1. Løsne skruene (1 og 2).
2. Juster plassering av braketten etter hvor langt frem på armlenet du vil ha joysticken.
3. Fest skruene (1 og 2).

MERKNAD

For å justere joysticken frem og tilbake må man løsne begge skruer, for å vinkle er det nok å løsne skruen (2) med stjerneratt.

4.4. Justering av parallellforskyvning for joystick (tilleggsutstyr)

MERKNAD

Du kan maksimalt senke joystick 20mm fra høyeste posisjon.

MERKNAD

Etter justering må du sjekke at parallellforskyvning er svingbar uten å komme i konflikt med andre elementer på stolen, og at kabler har fri bevegelse.

MERKNAD

Når man justerer stoppunkt må man passe på at man ikke fjerner segering.

Stramming av parallellforskyvning

1. Beveg joysticken forsiktig mens du strammer umbracskruen (1).
2. Stopp når du kjenner at joystick blir fast.

MERKNAD

Ikke skru så langt at justeringsskruene går i bunn.

Høydejustering av parallellforskyvning

1. Hold under joystick.
2. Løsne skruer (1).
3. Senk eller løft joystick.
4. Stram skruer (1).

Dybdejustering av parallellforskyvning

1. Hold under joystick.
2. Løsne skruer (2).
3. Flytt joystick / parallellforskyv til ønsket posisjon.
4. Stram skruer (2).

Justering av stoppunkt

1. Løsne 2 unbracoskruer (1), en på hver side.
2. Sett joystick / parallellforskyvning til ønsket posisjon.
3. Stram skruer.

4.5. Regulering av nakkestøtte (tilleggsutstyr)

For å oppnå best mulig sittekomfort er det viktig å stille inn nakkestøtten riktig.

Balder Finesse og Junior

MERKNAD

For å oppnå riktig dybde er det viktig at høyden er optimalt regulert i forhold til vinkelleddet.

Nakkestøtten har tre vinkelledd for individuell justering. Ved å løsne skruene (1) kan man endre vinkelen, høyden og avstanden fra ryggstøtten. Flytt hodestøtten til ønsket stilling. Stram skruene.

5. OPERASJON AV STOLEN

FARE

Dersom stolen blir utsatt for direkte sollys eller andre varmekilder, kan det oppstå risiko for forbrenning.

5.1. Aktivering, normal drift og deaktivering

5.1.1. AKTIVERING AV RULLESTOL

Aksjon

Balder Junior og Finesse

Påse at frikoblingshåndtakene står i posisjon drift (1)

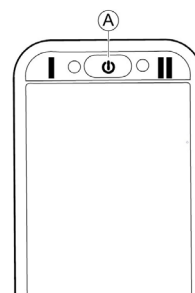
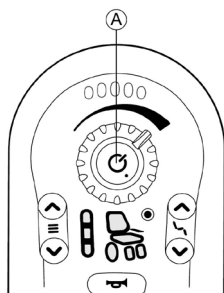
Trykk inn Av/På knappen (A).

Hvis stolen er låst, trykk på Av/På knappen (A) i mer enn fire sekunder for å låse opp stolen.

REM216 joystick

REM400 joystick

5.1.2. DEAKTIVERE RULLESTOL

Hvis stolen er låst, trykk på Av/På knappen (A) i mer enn fire sekunder for å låse opp stolen. Skru av strømmen ved å trykke på Av/På knappen (A).

5.1.3. KJØRING

FARE

Ved kjøring på hellende underlag mer enn 6 grader, vær oppmerksom på at dette påvirker stolens stabilitet, og fare for velt kan oppstå.

Slå aldri av stolen under fart, da dette vil gi en ubehagelig bråstopp.

MERKNAD

Når du slipper joysticken vil den automatisk returnere til nullpunktet og stolen vil stoppe.

MERKNAD

For at kjøringen skal bli så komfortabel som mulig, se langt fremover, ikke fokuser på hånda og dens bevegelser.

1. Velg kjøreprogram ved å trykke på programvelger-bryteren.
2. Styr stolen ved å bevege joystick. Jo mindre utslag man gir på joysticken, desto saktere vil stolen reagere.

Aksjon	REM216 joystick	REM400 joystick
1. Slå på strømmen.		
2. Sjekk setefunksjon ved å trykke på programknappen.		
3. Beveg joystick sideveis for å velge funksjon.		
4. Beveg joystick forover og bakover for å kontrollere funksjon.		
5. Sjekk kjøreegenskaper ved å trykke på programknapp.		
6. Beveg joysticken fremover, kjør forsiktig de første meterne for å se at stolen oppfører seg normalt.		

5.1.4. OPERASJON AV LEDSAGERSTYRING (TILLEGGSUTSTYR)

Som et alternativ kan Balder rullestoler utstyres med ledsagerstyring og nødstop, eventuelt kan den også leveres som avtagbar modell.

Ledsagerstyring med nødstop

Bruk panelet (1) til de elektriske funksjonene som seteløft, setetilt, ryggvinkel mm.

Trykk bøylene ned (2) for å kjøre stolen fremover, og løft den opp for å kjøre bakover.

Sving rullestolen ved å bevege bøylene (2) til høyre eller venstre. Gjerne i kombinasjon med at du kjører forover eller bakover.

Reguler hastighet ved å dreie på potmeteret (3).

Bruk vekselbryter (4) for å velge om bruker eller ledsager skal styre stolen. For å nødstoppe stolen trykker man ned nødstoppbryter (5). Vri på bryteren for å løse opp.

5.1.5. KJØRELENGDE

Kjørelengde som oppgis kan i enkelte tilfeller variere fra produkt til produkt. Baldertech måler kjørelengden på en enhetlig måte, men det kan likevel forekomme forskjeller. Verdiene i brukersområdet er beregnet til

ISO- standard 7176. Del 4: Teoretisk kjørelengde i henhold til rullestolens energiforbruk. Maksimalverdiene som er oppgitt kan reduseres ved ett eller flere av følgende forhold:

- For høy samlet totalvekt eller brukervekt
- Eldre eller slitte batterier
- Ujevnt veidekke med ulik friksjon
- Feil lufttrykk i ett eller flere dekk
- Rullestolen startes og stoppes ofte
- Svært varme eller kalde omgivelser
- Bruk av motorisert ekstrautstyr

5.2. Generelle setefunksjoner

FARE

På grunn av stolens komplekse oppbygging kan det oppstå klemfare ved utilsiktet bruk.

5.2.1. SETETILT

Ved å bruke funksjonen setetilt, endrer man vinkelen på hele seteenheten, det vil si at rygg og sete vil forbli i samme vinkel.

REM216 joystick

1. Trykk på setefunksjonstasten. Rullestolen skifter til setefunksjon og kjøre/aktuatorstatusindikatoren lyser gult.
2. Trykk på setefunksjonstasten eller beveg joysticken til venstre eller høyre flere ganger til ønsket sittefunksjon lyser.
3. Beveg joysticken forover og bakover for å endre vinkelen på seteenheten.

REM400 joystick

1. Velg skjermmeny med setefunksjonen du vil betjene med multifunksjonsknapp II.
2. Trykk på multifunksjonsknapp II eller beveg joysticken flere ganger til venstre eller høyre til ønsket sittefunksjon kommer frem i displayet.
3. Beveg joysticken forover og bakover for å endre vinkelen på seteenheten.

FARE

Tilt fra horisontalt plan og fremover må kun benyttes innendørs og på flatt underlag på grunn av fare for velt.

5.2.2. SETERYGG

Ved å bruke funksjonen seterygg, endrer man vinkelen på ryggen.

REM216 joystick

1. Trykk på setefunksjonstasten. Rullestolen skifter til setefunksjon og kjøre/aktuatorstatusindikatoren lyser gult.
2. Trykk på setefunksjonstasten eller beveg joysticken til venstre eller høyre flere ganger til ønsket sittefunksjon lyser.
3. Beveg joysticken forover og bakover for å endre vinkelen på seteryggen.

REM400 joystick

1. Velg skjermmeny med setefunksjonen du vil betjene med multifunksjonsknapp II.
2. Trykk på multifunksjonsknapp II eller beveg joysticken flere ganger til venstre eller høyre til ønsket sittefunksjon kommer frem i displayet.
3. Beveg joysticken forover og bakover for å endre vinkelen på seteryggen.

5.2.3. VENSTRE FOTBRETT / LENGDEKOMPENSERING

Balder-modellene kan leveres med ulike typer fotbrett. Funksjonen som knappen for venstre fotbrett opererer vil derfor være avhengig av hvilket fotbrett som er levert med din stol.

REM216 joystick		REM400 joystick	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Trykk på setefunksjonstasten. Rullestolen skifter til setefunksjon og kjøre/aktuatorstatusindikatoren lyser gult. 2. Trykk på setefunksjonstasten eller beveg joysticken til venstre eller høyre flere ganger til ønsket sittefunksjon lyser. 3. Beveg joysticken forover og bakover for å endre vinkelen på venstre fotbrett/fotbrettlengde.	 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Velg skjermmeny med setefunksjonen du vil betjene med multifunksjonsknapp II. 2. Trykk på multifunksjonsknapp II eller beveg joysticken flere ganger til venstre eller høyre til ønsket sittefunksjon kommer frem i displayet. 3. Beveg joysticken forover og bakover for å endre vinkelen på venstre fotbrett/fotbrettlengde.	

5.2.4. HØYRE FOTBRETT / VINKEL PÅ FOTBRETT

Balder-modellene kan leveres med ulike typer fotbrett. Funksjonen som knappen for høyre fotbrett opererer vil derfor være avhengig av hvilket fotbrett som er levert med din stol.

REM216 joystick		REM400 joystick	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Trykk på setefunksjonstasten. Rullestolen skifter til setefunksjon og kjøre/aktuatorstatusindikatoren lyser gult. 2. Trykk på setefunksjonstasten eller beveg joysticken til venstre eller høyre flere ganger til ønsket sittefunksjon lyser. 3. Beveg joysticken forover og bakover for å endre vinkelen på høyre fotbrett/fotbrett.	 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Velg skjermmeny med setefunksjonen du vil betjene med multifunksjonsknapp II. 2. Trykk på multifunksjonsknapp II eller beveg joysticken flere ganger til venstre eller høyre til ønsket sittefunksjon kommer frem i displayet. 3. Beveg joysticken forover og bakover for å endre vinkelen på høyre fotbrett/fotbrett.	

5.2.5. SETELØFT

Ved å bruke funksjonen seteløft, endrer man høyden på setet.

REM216 joystick		REM400 joystick	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Trykk på setefunksjonstasten. Rullestolen skifter til setefunksjon og kjøre/aktuatorstatusindikatoren lyser gult. 2. Trykk på setefunksjonstasten eller beveg joysticken til venstre eller høyre flere ganger til ønsket sittefunksjon lyser. 3. Beveg joysticken forover og bakover for å løfte setet opp og ned.	 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Velg skjermmeny med setefunksjonen du vil betjene med multifunksjonsknapp II. 2. Trykk på multifunksjonsknapp II eller beveg joysticken flere ganger til venstre eller høyre til ønsket sittefunksjon kommer frem i displayet. 3. Beveg joysticken forover og bakover for å løfte setet opp og ned.	

5.3. Ståfunksjon

Balder Finesse og Balder Junior kan leveres med ståfunksjon. Les dette avsnittet dersom dette gjelder for din Balder.

FARE

Bruk av ståfunksjon skal kun skje innendørs og på flatt underlag

MERKNAD

Utgangsposisjonen er den posisjonen stolen vil returnere til når man går tilbake fra stående posisjon.

MERKNAD

Det er viktig å justere fotbrettet til riktig posisjon før man går opp i stående posisjon, da den funksjonen ikke vil være tilgjengelig når man er i stående posisjon.

MERKNAD

Dersom man benytter ståfunksjonen fra liggende posisjon må ikke abduksjonsputen settes på før bena er i horisontal stilling.

MERKNAD

Når støttebena aktiveres, vil ståfunksjonen stoppe et lite øyeblikk i påvente av at støttebena skal komme i riktig posisjon. Hvis støttebena ikke kan aktiveres automatisk vil et grønt lys blinke på panelet for ståfunksjon. Returner da til utgangsposisjon, flytt stolen litt, og prøv på nytt.

MERKNAD

I stående stilling vil kun ryggen være justerbar i et begrenset område. Fotbrett, løft og tilt er av sikkerhetsmessige årsaker sperret for bruk når stolen er i oppreist stilling.

MERKNAD

Stolen kan være programmert slik at kjøring og justering av rygg ikke er mulig når stolen er i stående posisjon.

MERKNAD

Festeutstyr for ståfunksjon, abduksjonspute og brystbelte, erstatter ikke sikkerhetsbelte i bil. Sørg for riktig fastspenning for bruk av ståfunksjon.

Ståfunksjon

1. Kjør sete og rygg til ønsket utgangsposisjon (ref. kapittel 5.2.1 og 5.2.2)
2. Kjør fotbrett til ønsket utgangsposisjon (ref kapittel 5.2.3 og 5.2.4).
3. Aktiver funksjonen for seteheis (ref. kapittel 5.2.5).
4. Kjør seteheisen til du er i riktig høyde. Riktig høyde angis ved at et gult lys tennes i panelet for ståfunksjonen (1).
5. Ta på abduksjonspute: Skyv låsepinnen opp i nedkant, slik at den blir stående rett ut (2a). Tre spennen på abduksjonsputen inn på festet. Vipp låsepinnen tilbake, slik at den blir stående rett opp, med låsepinnens bredeste del ned. Låsepinnen står nå i låst posisjon, og abduksjonsputen er klar for bruk av ståfunksjon (2b). Abduksjonsputen skal sitte stramt under kneskålen
6. Ta på brystbeltet (3), og stram til.
7. Aktiver ståfunksjonen med å holde bryter for ståfunksjonen inne (4).
8. Kjør stolen til oppreist stilling, støttebena (5) vil automatisk senkes når setevinklingen passerer 15 grader. En grønn lampe (6) tennes når støttebena er aktivert.

Returner til utgangsposisjon

1. Trykk og hold inne bryter (7) for å forlate stående posisjon, og returnere til utgangsposisjonen.

5.4. Driftsforstyrrelse

MERKNAD

Når stolen er aktivert, kan den påvirke elektriske apparater som inneholder radiosender/mot-taker.

Dersom stolen skulle stoppe, sjekk automatsikring som beskrevet i kapittel 5.4.1. Dersom det blir behov for å dytte stolen, kan stolen frikobles som beskrevet i kapittel 5.4.2.

Se forøvrig kapittel 9. Feilsøking. Kontakt HMS eller din forhandler ved behov for assistanse.

FARE

Ikke bruk andre enheter i kombinasjon med den elektriske rullestolen. F.eks. lade batteriene, mobil, laptop osv.

5.4.1. SJEKK AV AUTOMATSIKRING

Automatsikringen er plassert bak et deksel på høyre side av rullestolens chassis. Den er merket med sikring/hovedstrømbryter, samt et spenningssymbol. Ved å skyve dekselet til side (se bilde), gis det tilgang til selve sikringen/bryteren.

Junior og Finesse

Vipp bryteren opp for å koble inn. Trykk bryteren ned for å koble fra.

5.4.2. FRIKOBLING AV BREMSER/DRIVMOTOR

FARE

Stolen må ikke frikobles på hellende underlag, da det kan medføre at den begynner å rulle!

MERKNAD

Stolen bør være avslått ved frikobling.

Ved behov for flytting av stol uten bruk av elektronikk må bremses/drivmotorene frikobles.

Junior and Finesse

Hendlene for frikobling er plassert foran på rullestolen.

Frikoble: 1. Beveg de to hendlene (1) ned til de står i låst posisjon.

Koble til drift: 1. Beveg de to hendlene (1) opp til de står i låst posisjon

ADVARSEL

Forlat aldri stolen frikoblet!

6. TRANSPORT AV RULLESTOL OG BRUKER I BIL

FARE

Det må sikres at kjøretøyet er egnet for veitransport av passasjerer i rullestol, og at kjøretøyet er passende utstyrt for å føre en passasjer i rullestol. Forsikre deg om at adkomst- og utstigningsmetoden passer til rullestoltypen din.

Kjøretøyets bunn- og forankringspunkter må kunne tåle totalvekten på rullestolen med alt tilbehør og brukeren.

Rullestolen må festes i fartsretningen. Denne rullestolen har blitt krasjetestet i samsvar med ISO 7176-19: Mobil enhet på hjul for bruk som sete i et motorvogn og oppfyller kravene til frontkollisjoner for frontsete. Rullestolen er ikke testet for andre kollisjonsretninger i motorvogn.

MERKNAD

WTORS må brukes i samsvar med produsentens instruksjoner.

WTORS: Er en forkortelse av Wheelchair Tie-down and Occupant Restraint System brukt i ISO standardene 7176-19 og 10542. På norsk kan dette oversettes til - Komplette fastspenningssystem for rullestoler og brukere. Det er dermed et komplett system bestående av utstyr for fastspenning av rullestolen og bilbelte for brukere. WTORS forkortelsen vil bli brukt i denne guiden.

FARE

Rullestolen må bare festes til de markerte festepunktene på rullestolrammen.

Festepunktene (2 foran, bøyler bak) er merket med et kroksymbol.

Ikke fest fastspenningssystemet til rullestoltilbehør, som for eksempel armlener, støttearmer, anti-tippsikring eller andre beslag.

Ikke gjør noen endringer eller utskiftninger i fastspenningssystemet for rullestolens 4-punkt fastspenningssystem eller annen rullestolstruktur, uten forutgående samtykke fra rullestolprodusenten.

Det finnes festepunkter på stolen - 2 foran (1) og 1 bøyler (2) bak. Disse er symbolmerket, slik som vist på bilde.

Foran

Bak

6.1. Generell instruksjon for sikring av bruker med sikkerhetsbelte

- Bruk et 3-punkts sikkerhetsbeltesystem for å sikre rullestolbrukeren. Selen skal være godkjenningsmerket med ISO 10542, e (EU-europeisk godkjenning) eller (E) (UNECE-godkjenning).
- Hvis hoftesele og skuldersele kan skilles, må begge brukes for å sikre brukeren og å redusere risikoen for personskader på hode og bryst.
- Sikkerhetsbeltet for brukeren må være forankret i dertil egnede punkter i kjøretøyet.
- Bruk egnet hodestøtte under transport.
- En posisjonssele (for eksempel en hoftesele eller annet støttesele) forankret i rullestolen eller ramme, må ikke brukes som sikkerhetsbelte eller være nødvendig for å holde en rullestolbruker fastspennet i et kjøretøy i bevegelse.
- Sikkerhetsbeltet må ha full kontakt med skulder, bryst og hoftene. Hoftebeltet plassert lavt over fronten av hoften hvor bekkenet og lårbenet møtes (se ISO-standard 7176-19 og figuren under)
- Skråbeltet til overkroppen skal ligge skrått over brystet og rett over skulderpartiets senter, som illustrert under.
- Sikkerhetsbeltet må justeres så stramt som mulig, i samsvar med brukerens komfort.
- Sikkerhetsbeltene må ikke vris under bruk.
- Forsiktighet må utvises ved plassering sikkerhetsbeltelåsen slik at utløserknappen ikke kommer i kontakt med bilkomponenter under kjøring eller kollisjon.
- Sikkerhetsbeltet må ikke holdes bort fra kroppen av rullestolkomponenter eller deler, for eksempel armlener eller hjul

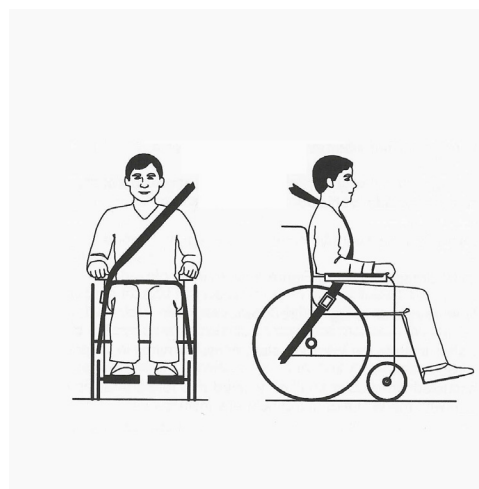
PÅSE AT ARMLENER, HJUL OG ANDRE KOMPONENTER IKKE HINDRER KONTAKT MED KROPPEN, DA DET SKAL VÆRE FULL KONTAKT MED TREPUNKTS-SELEN OG KROPPEN.

SETEBELTET SKAL HA FULL KONTAKT MED BRUKERENS SKULDERE, BRYST OG HOFTE. PÅSE AT BELTET ER POSISJONERT LAVT PÅ BEKKENET, SÅ NÆR OVERGANGEN TIL LÅRENE SOM MULIG.

Illustrasjon av feil sikkerhetsbeltebruk

Illustrasjon av riktig sikkerhetsbeltebruk

6.2. Sikring av stol i bil med et 4 punkt stroppestystem

FARE

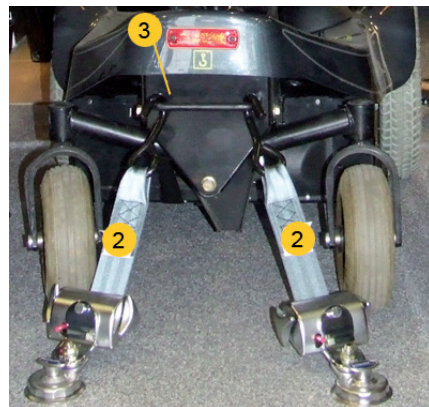
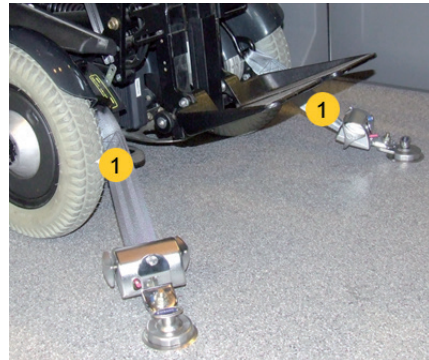
Sørg alltid for at stolen er sikret under transport! Påse alltid at det festeutstyret du bruker er godkjent for transport i bil.
For fastspenning av stolen under transport, skal festebøylene på stolen benyttes som festepunkt for stropper.

MERKNAD

Bildene viser Q-straint stroppestystem.

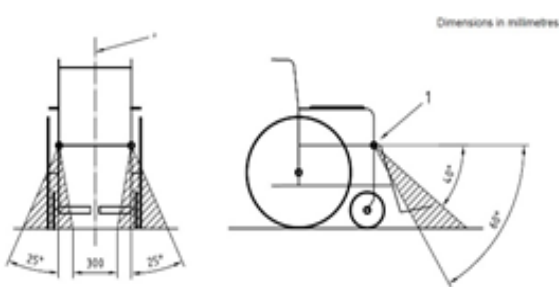
Manuelle stropper

1. Fest og stram de fremre stroppene (1) til festepunktene foran på rullestolen. Det er en strop på hver side. Dette gjøres når stolen er i riktig posisjon.
2. Fest og stram de bakre stroppene (2) til festbøyle (3) bak på rullestolen.
3. Sjekk at stroppene er ordentlig strammet, slik at stolen ikke har noe bevegelse.
4. Slå ned låseklaffen, stolen vil nå låses i denne posisjonen.

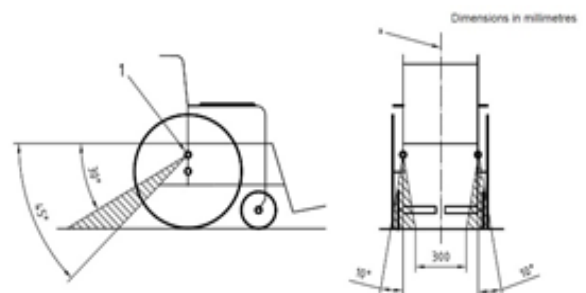

FARE

Når stroppene er montert, må vinklene falle innenfor de foretrukne vinklene som vist nedenfor.

Foretrukne vinkler for de fremre stroppene

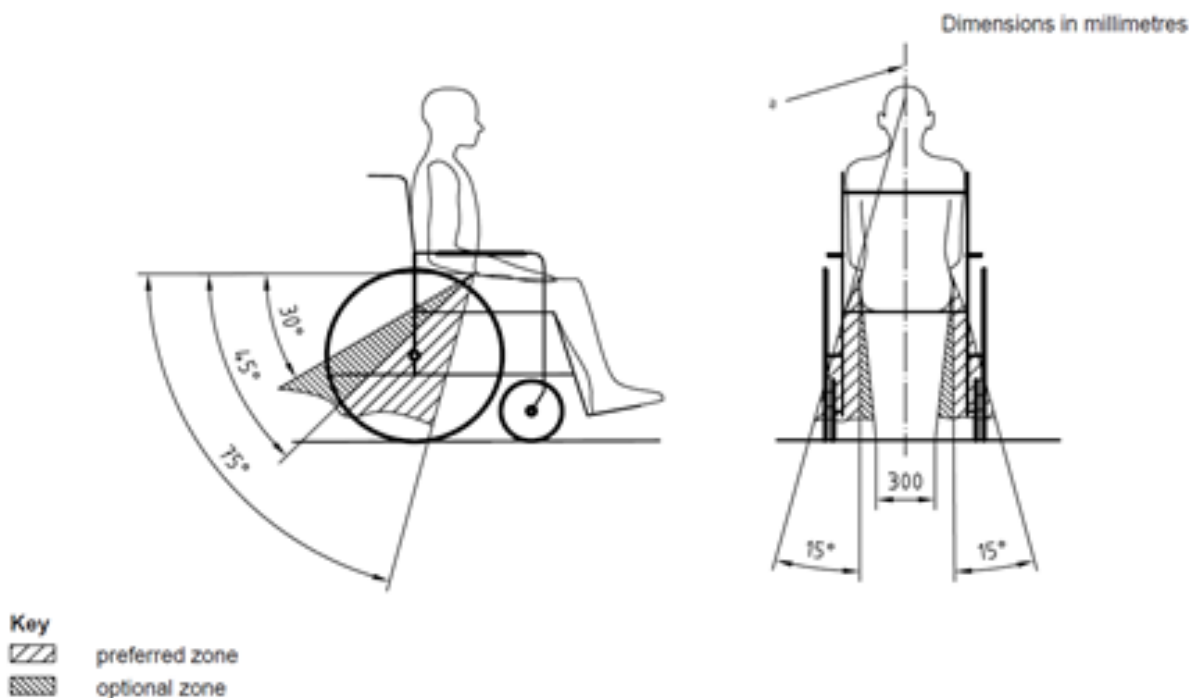
Foretrukne vinkler for de bakre stroppene

FARE

Plassering av sikkerhetsbelte ved bruk av et 4 punkt stroppesystem:

Hofteselen skal plasseres lavt foran på hoften slik at den danner en vinkel som er innenfor den foretrukne (preferred) eller alternative (optional) sonen fra 30 til 75 ° grader, som vist på illustrasjonen. En brattere (større) vinkel innenfor den foretrukne sone fra 45 til 75 ° er ønskelig, men aldri mer enn 75 ° grader

Foretrukne (preferred) og alternative (optional) vinkler for hofteselen ved bruk av 4-punkts WTORS

6.3. Bruk av bilfeste (tilleggsutstyr)

FARE

Montering av bilfeste skal utføres av en godkjent installatør og justeres til rullestolen iht. monteringsbeskrivelsen.

ADVARSEL

Sett ikke kjøretøyet i bevegelse:

- Mens en rullestol er i ferd med å settes på plass i bilfestet.
- Hvis rullestolen og brukeren ikke er korrekt fastspent.
- Hvis det er indikasjoner på at bilfestet ikke fungerer som normalt.
- Før sikkerhetsbeltet til brukeren er fastspent.

6.3.1. DAHL DOCKING BILFESTE

Kompatibelt med Docking Station MKII og VarioDock, se montasjeanvisning for detaljer.

ADVARSEL

Sett ikke kjøretøyet i bevegelse før rullestolen er i riktig posisjon, dette indikeres med varselstone og/eller rød varselampe i betjeningspanelet for bilfestet i bilen.

MERKNAD

Kontroller alltid at låseplaten er korrekt fastlåst i bilfestet ved å prøve å rygge rullestolen ut av bilfestet før kjøretøyet settes i bevegelse (Det må ikke være mulig å rygge rullestolen ut av bilfestet uten å trykke på den røde utløserknappen i betjeningspanelet)

Feste stolen i festeanordningen

1. Kjør langsomt og rett over bilfestet (1). Låseplaten (2) under rullestolen hjelper med å guide rullestolen på plass i bilfestet. Når låseplaten er helt fremme i bilfestet, låser en fjærbelastet låsetapp (3) låseplaten.
2. Bilfestet er utstyrt med en kontroll-kontakt, som indikerer, om låseplaten er korrekt fastlåst i bilfestet. I det øyeblikket låseplaten berører låsetappen, høres en varselstone, og den røde lampen (4) i betjeningspanelet lyser, inntil låseplaten er helt på plass, eller rullestolen kjøres vekk fra bilfestet.
3. Som indikasjon på at rullestolen er ordentlig låst, vil advarseltonen opphøre, den røde lampen på kontrollpanelet slukket og den grønne lampen (5) lyser.

Kjøre ut av festeanordning

1. Kjør rullestolen så langt frem i bilfestet som mulig for å fjerne trykket på låsetappen.
2. Trykk på den røde utløserknappen (6) på betjeningspanelet. Låsetappen utløses/frigjøres i ca. 5 sekunder. Etter dette låses/aktiveres låsetappen automatisk igjen.
3. Rygg rullestolen ut av bilfestet innen ca. 5 sekunder. Forsøk ikke å rygge ut av bilfestet før den røde lampen i betjeningspanelet, som indikerer ulåst tilstand, lyser.

ADVARSEL

Forsøk på å rygge ut av bilfestet før låsetappen er trukket helt ned og den røde lampen i betjeningspanelet lyser, vil blokkere låsetappen og derved blir det umulig å rygge ut av bilfestet. Gjenta frigjøringsprosedyren over hvis dette skjer.

MERKNAD

I tilfelle en elektrisk feil skulle oppstå, er det plassert en manuell nødutløser på bilfestes forkant.

1. Den røde utløserarmen (1) skyves til siden og holdes der mens rullestolen kjøres ut av bilfestet.
2. Et kabelaktivert manuelt betjeningsgrep kan også være montert som tilbehør. Den røde utløserarmen skyves til siden og holdes der mens rullestolen kjøres ut av bilfestet.

MERKNAD

Hvis de beskrevne prosedyrer for manuell nødutløsning over skulle feile, leveres også et nødutløserværktøy i rødt plastikk med hvert bilfeste, dette betjenes slik:

1. Kjør rullestolen så langt frem i dockingstasjonen som mulig for å fjerne trykket på låsepinnen.
2. Før inn nødutløserværktøyet i gapet mellom låseplaten og dockingstasjonen.
3. Trykk hardt på nødutløserværktøyet og rullestolen til låsetappen tvinges ned - hvoretter rullestolen kan støttes ut av dockingstasjonen.

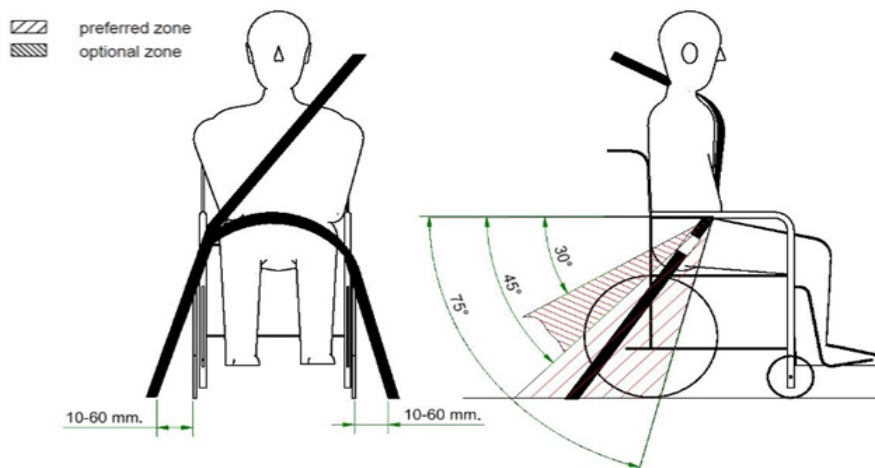

FARE

Plassering av sikkerhetsbelte ved bruk av Dahl 's Docking systemer:

Gulvforankringspunktene for sikkerhetsbeltet skal være plassert 10 til 60 mm på utsiden av rullestolhjulene.

Hofteselen skal plasseres lavt foran på hoften slik at den danner en vinkel som er innenfor den foretrukne (preferred) eller alternative (optional) sonen fra 30 til 75 ° grader, som vist på illustrasjonen. En brattere (større) vinkel innenfor den foretrukne sone fra 45 til 75 ° er ønskelig, men aldri mer enn 75 ° grader

Foretrukne (preferred) og alternative (optional) vinkler for hoftebelte ved bruk av Dahl Docking System

6.3.2. BALDER BILFESTE

ADVARSEL

Sett ikke kjøretøyet i bevegelse før rullestolen er i riktig posisjon, dette indikeres med grønt lys i betjeningspanelet for bilfestet på rullestolen.

MERKNAD

Hvis man feiler på å komme ut av stolfestet vil man etter 5 forsøk få en rød blinkende lampe i 90 sekunder, og stolfestet vil være inaktivt i denne perioden. Dette for å forhindre overoppheting av utlørsolenoid. Etter 90 sekunder vil stolfestet igjen være klart til bruk.

MERKNAD

Det finnes en manuell utløser. Denne er plassert nede bak på stolen, trykk ned hendelen samtidig som man frigjør stolen ved hjelp av joysticken eller manuelt.

Feste stolen i festeanordningen

1. Kjør stolen inn på festeanordning (1).
2. Når stolen er i riktig posisjon, vil et grønt lys (2) vises i panelet for bilfeste.

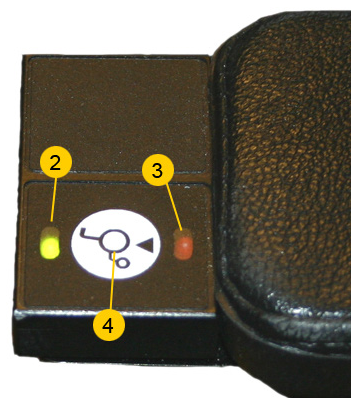
Kjøre ut av festeanordning

1. For å løse ut stolen, hold inne bryter (4) på panelet for bilfeste, til en grønn lampe begynner å blinke (2).
2. Flytt hånda til joysticken. Et rødt lys tennes når festet løser ut (3).
3. Kjør ut av festeanordningen i løpet av tre sekunder. Indikasjonslampen (2) slukker når man er løs fra festeanordningen.

MERKNAD

Hvis man ikke kommer seg ut av festeanordningen i løpet av 3 sekunder, eller man velger å ikke kjøre ut, vil stolen igjen festes i bilfestet, og den grønne lampen (2) vil lyse hvis stolen er i riktig posisjon.

Gjenta eventuelt prosessen.

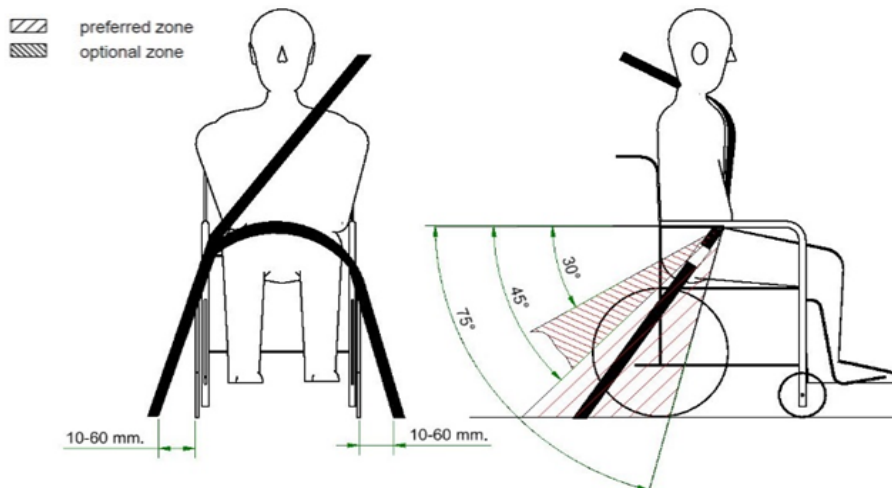

FARE

Plassering av sikkerhetsbelte ved bruk av Balder bilfeste:

Gulvforankringspunktene for sikkerhetsbeltet skal være plassert 10 til 60 mm på utsiden av rullestolhjulene.

Hofteselen skal plasseres lavt foran på hoften slik at den danner en vinkel som er innenfor den foretrukne (preferred) eller alternative (optional) sonen fra 30 til 75 ° grader, som vist på illustrasjonen. En brattere (større) vinkel innenfor den foretrukne sone fra 45 til 75 ° er ønskelig, men aldri mer enn 75 ° grader

Foretrukne (preferred) og alternative (optional) vinkler for hoftebeltet ved bruk av Balder bilfeste

6.4. Flyfrakt

MERKNAD

Balder rullestoler blir levert i mange spesialtilpassede varianter, slik at det kan være montert utstyr som må demonteres i tillegg til det som er beskrevet her.

Balder rullestoler er som standard levert fra fabrikk med Sonnenschein-dryfit-gel batterier. Batteriene er godkjent i.h.t. IATA Dangerous Goods Regulations- Packing Instructions 806 og Special provision A67. Batteriene skal være merket med IATA merker. Dette betyr at batteriene er godkjent for transport i fly. Dersom det likevel skulle oppstå en situasjon hvor det kreves at strømforsyningen kobles fysisk fra batteripolene, se kapittel 8.2.5 for demontering av batterier.

6.4.1. FORBEREDELSE FØR FLYFRAKT

For at stolen skal ha et så lite fysisk omfang som mulig ved frakt, må man gjøre noen forberedelser før demontering.

1. Bruk de elektriske funksjonene på styrepanelet og kjør den elektriske setetilten slik at sitteputen står tilnærmet horisontalt.
2. Kjør den elektriske ryggen opp til ca. 110 grader i forhold til sitteputen.
3. Kjør de elektriske fotbrettene opp og inn, så langt det er mulig uten at de går i gulvet.
4. Kjør den elektriske seteheisen så langt ned som mulig.
5. Slå av de elektriske funksjonene med av/på knappen på styrepanelet.

Se også "Bruk og Transport" på vår webside www.baldertech.com for nærmere informasjon.

7. OPPBEVARING

ADVARSEL

La aldri batteriene stå over tid i fullstendig utladet tilstand. Hvis stolen skal lagres over tid må batteriene fullades en gang i måneden.

Din Balder rullestol skal oppbevares tørt, beskyttet mot vær og vind, og fortrinnsvis innendørs. Ved lengre tids lagring, uten at stolen brukes, skal batteripoler frakobles.

8. VEDLIKEHOLD

8.1. Vedlikehold – Oversikt

Aktivitet	Hyppighet
Batterilading	8 t pr.døgn
Anbefalt serviceintervall	Hver 2500 brukstimer / en gang per år / ved behov
Rengjøring av karosseri og ramme	Ved behov
Rengjøring av sete	Ved behov

8.2. Vedlikeholdsprosedyrer

8.2.1. LADING AV BATTERI

ADVARSEL

La aldri batteriene stå over tid i fullstendig utladet tilstand. Hvis stolen skal lagres over tid må batteriene full-lades en gang i måneden.

Ikke forlat laderen tilkoblet til rullestolen dersom strømkabelen ikke er tilkoblet strømmettet, da dette vil forårsake at batteriene gradvis lades ut.

MERKNAD

For å sikre topp ytelse fra batteriene, anbefaler vi at du lader stolen 8 timer i døgnet. Dersom det ikke er mulig, så må man sørge for at stolen fullades minst 1 gang i uken.

MERKNAD

Vi anbefaler at batterier som skal kasseres blir levert til et spesialmottak for å sikre en forsvarlig avfallshåndtering.

MERKNAD

Bruk kun laderen som tilhører din rullestol, og følg laderens brukerveiledning for hvordan lading av batteriene forløper. Ladepunkt er likt for begge typene joystick (Dolphin og Europa).

MERKNAD

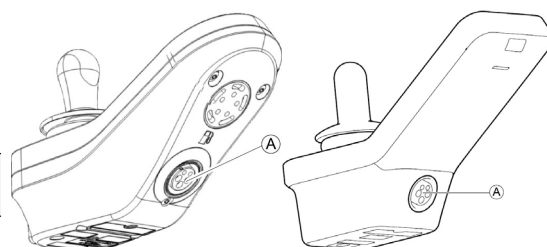
Det er ingen fare forbundet med å forlate laderen når den er koblet til rullestolen så lenge strømmen er slått på. Dette vil sikre at batteriene får og holder full lading.

Når batteriene skal lades

1. Sjekk at stolen er slått av.
2. Koble ladekabelen til ladekontakten (A)
3. Koble strømforsyningskabel til strømnettet

Når batteriene er fulladet

1. Koble laderen fra strømnettet
2. Koble laderen fra rullestolen (A)

8.2.2. RENHOLD AV KAROSSERI OG RAMME

Stolen rengjøres ved behov med mildt såpevann

8.2.3. RENHOLD AV SETE

Rengjøres ved behov, jfr. vaskeanvisning som er sydd fast på seteputene.

8.2.4. UTLØSING AV SETE

Er stolen strømløs og det er behov for å ta av stolens karosseri kan seteløftfunksjonen utløses manuelt.

1. Dra låsepinnen (1) ut til siden, og en gassfjær på løftearmen vil løfte seteenheten. Vær oppmerksom på at dette er en sterk fjær som reagerer hurtig når låsepinnen fjernes. Legg vekt på setet, og låsepinnen vil lettere kunne løsnes.
2. Løsne kappe ved hjelp av 6 karosseriskruer på hoveddekslet som dekker hele den nedre delen av rullestolen.
3. Løft av hoveddekslet.

8.2.5. FRAKOBLING AV BATTERIER

---

1. Sjekk at stolen er slått av, og demonter hovedkappe.
2. Demonter batteriskoene og isoler disse slik at de ikke kan komme i fysisk kontakt med batteripolene (se bilde).
3. Plasser batteriskoene i tomrommet bak batteriene.
4. Når ledningene er løftet til side, løftes batteriene ut ved hjelp av løftestroppene som er montert rundt batteriene.

Fjern dekselet for å få tilgang til batteriene. Løsne dekselet ved å dreie Dsuz mot klokken.

Løft av dekselet. Fjern batteriene.

8.2.6. MONTERING AV BATTERIER

1. Strømtilkobling : Følg demonteringsanvisningen i reversert rekkefølge. Husk å sette tilbake plastbeskytter i forkant av batteriene.
2. Legg ledningene på plass samt monter polbeskyttere som vist på bilde. Monter hoveddeksel.
3. Hvis løftet på stolen er koblet fra ved hjelp av splint under sete, press sitteenheten ned mens man styrer seteheismotoren inn i festeanordning. Monter splint på løftelinken igjen.
4. Sjekk at spakene for frikobling på drivmotorene står i posisjon Drift. Disse er merket med Drift-Frikoblet.
5. Slå på stolen med av/på bryteren på styrepanelet. og sjekk at alle elektriske funksjoner virker.

8.2.7. DEKK

Din Balder er enten utstyrt med ordinære luftfylte dekk, eller punkteringsfrie kompaktdekk. Selv med kompaktdekk vil det være fornuftig å besørge at disse ikke blir urimelig slitt eller skadet. Dersom stolen din er utstyrt med lufthjul og du skulle være så uheldig å punktere, kontakt autorisert personell. Unngå å kjøre stolen med punktert dekk. Se tekniske spesifikasjoner avsnitt 2.1.3.

9. FEILSØKING

1	Hva gjør du når stolen er helt "død" ?	<ul style="list-style-type: none"> • Stolen er uten strøm. • Feil på elektronikk. • Feil på elektrisk opplegg. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ta ut ladekontakt. • Sjekk at av / på bryter står på. • Sjekk at magnetnøkkel ikke er aktivert. • Sjekk at brytere for frikobling av motor står i posisjon "Drift"
2	Hva gjør du når stolen kan kjøres, men ingen av de elektriske funksjonene virker ?	<ul style="list-style-type: none"> • Fault in the electrics. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kontakt HMS / forhandler.
3	Stolen tar ikke lading.	<ul style="list-style-type: none"> • Feil på lader. • Dårlig kontakt i ladekontakter / kabel. • Feil ved elektronikk. • Defekte batterier. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sett i stikkontakt. • Se at indikatorlampen på laderen lyser. • Hvis indikator på lader ikke lyser, så er det feil på laderen. • Kontakt HMS/ forhandler.
4	Stolens indikasjonslampe blinker en gang med to sekunders mellomrom.	<ul style="list-style-type: none"> • Joystick må tømmes for data til resten av systemet. 	<ul style="list-style-type: none"> • La stolen stå på i 10 sekunder, slå den av i 10 sekunder, og slå den på igjen. Stolen skal være klar for kjøring.
5	Stolens indikasjonslampe blinker to ganger med to sekunders mellomrom.	<ul style="list-style-type: none"> • Hastighetsbegrenseren på seteløftet har slått inn. • Feil på elektronikk. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ikke feil. Senk setets høyde til under grensen for hastighets-reduksjon. • Kontakt HMS / forhandler.
6	Stolens indikasjonslampe blinker flere ganger med to sekunders mellomrom.	<ul style="list-style-type: none"> • Feil i joystick. • Feil i elektronikk. • Feil på kabel. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tell antall blink, og kontakt HMS / forhandler.
7	Stolen er vanskelig å kjøre.	<ul style="list-style-type: none"> • Feil kjøreprogram. • Feil justert program. 	<ul style="list-style-type: none"> • Velg annet kjøreprogram. • Kontakt HMS / forhandler.
8	Hastigheten på stolen halveres plutselig under kjøring.	<ul style="list-style-type: none"> • Seteposisjon for høy. • Feil på hastighets-begrensere. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kontroller setehøyde, da stolen har hastighetsreduksjon.
9	Elektrisk rygg-funksjon og elektrisk tilt går bare fremover.	<ul style="list-style-type: none"> • Ingen feil. • Feil på begrensings-brytere og/eller dioder. 	<ul style="list-style-type: none"> • Heis setet opp slik at begrensingsbrytere ikke er innkoblet. • Kontakt HMS / forhandler.
10	En del virker løs.	<ul style="list-style-type: none"> • For lite strammet. • Ødelagte gjenger. • Feilmontering • Slag eller vibrasjons-skader. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sjekk montering eller stramming. • Stram skrue som er løs. • Hvis du er usikker på hva som er galt eller hvordan du skal gjøre det, kontakt din servicepartner.
11	Funksjon for løft, tilt eller rygg går bare i en retning.	<ul style="list-style-type: none"> • Feil på tiltbryter • Feil på elektronikk • Hvis det er montert klemsikring på stolen, kan denne være aktivert 	<ul style="list-style-type: none"> • Sjekk om det er fremmedlegemer som belaster kappen, og fjern disse • Kontakt HMS/ forhandler

Disse punktene er ment som enkel veiledning. Kontakt HMS/forhandler for ytterligere assistanse.

10. TILLEGGSUTSTYR

Nedenfor følger en oversikt over noe av det tilleggsutstyret som er tilgjengelig for Balder elektriske rullestoler.

Vare
Sekk med Balder-logo, sort
Sekk med Balder-logo, liten, sort
Bøyle for feste av ryggsekk/veske F
Bøyle for feste av ryggsekk/veske Junior
Kneputer, avtagbare sett, F
Lårstøtter, avtagbare sett, F
Støtteputer kne/lår, Balder Junior, 6x11cm
Støtteputer kne/lår, Balder Junior, 6x20cm
Støtteputer rygg, Balder F, Comfort 1-3
Støtteputer rygg, Balder F, Comfort 4-6

Denne informasjonen kan endres uten forvarsel, og må ikke oppfattes som forpliktelser fra Baldertech AS. Baldertech AS påtar seg intet ansvar for eventuelle feil som kan finnes i dette dokumentet. Innholdet i dette dokumentet er å betrakte som Baldertech AS' eiendom, og er ikke tillatt å bruke i kommersiell øyemed uten Baldertech AS' tillatelse.

11. Kontaktinformasjon

Baldertech AS

Email : info@baldertech.com

Telephone : +47 32 11 11 00

www.baldertech.com

Etikett serienummer

Baldertech AS

Email : info@baldertech.com

Telephone : +47 32 11 11 00

www.baldertech.com

baldertech